

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121201929
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8121201929.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcov: 1. S. S., V. V., nar. XX.X.XXXX, G. XXX XX N., S. XX, 2. F. M. V., nar. XX.X.XXXX, G. XXX XX H., V. X/XX, 3. S. P., V. H., J. XX.X.XXXX, G. XXX XX N., P. H.Á. XX a 4. S. M., V. H., J. XX.X.XXXX, G. XXX XX U. XX, všetci zastúpení: JUDr. Zuzana Karaffová, advokátka, so sídlom 083 01 Sabinov, Námestie slobody 50, IČO: 51669625, p r o t i žalovaným: 1. P.D. Q., J. X.X.XXXX, G. XXX XX V. XX, zastúpený: JUDr. Viera Straková, advokátka, so sídlom 080 01 Prešov, Námestie legionárov 5, 2. F. O. Q., J. X.XX.XXXX, G. XXX XX K., S. G. X, 3. S. H., V. H., J. XX.X.XXXX, G. XXX XX I. Š., L. XX, 4. M. H., V. A., J. XX.X.XXXX, G. XXX XX N., XX. J. XX, 5. Z. H., J. XX.X.XXXX, G. XXX XX N., XX. J. XX, 6. K. H., J. XX.X.XXXX, G. XXX XX N., XX. J. XX, 7. S. M. K.U., V. Q., J. XX.X.XXXX, G. XXX XX H. - N. S., N. Z. XXXX/XX, 8. M. Q., 9. E. Q., 10. S. Q., 11. E. Z., V. Q., 12. S. Z., 13. S. N., V. Q. 14. L. Q., 15. Š. Q., 16. K. Q., 17. S.Á. E., V. X., 18. M. X., 19. S. Q., žalovaní v 8. až 19. rade zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, Budková cesta 36, 817 15 Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a.

II. Žalovaný v 1. rade m á voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

III. Ostatným žalovaným súd nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia žalobou zo dňa 8.3.2021 sa domáhali určenia, že parcely CKN XX - záhrada o výmere 1109m² a CKN XX - záhrada o výmere 549m² zapísané na LV č. XX k.ú. V. patria do dedičstva po nebohej S.V. Q. (V.) V. X., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX. Žalobu odôvodnili tým, že sporné parcely spolu s ďalšími parcelami zapísanými na LV č. XX a to CKN XX o výmere 550 m² a CKN XX o výmere 1228m² tvorili pôvodne parcelu č. XX zapísanú v pozemnoknižnej vložke č. X o výmere 1028 siach (1 siaha = cca 3,5m²). Pôvodnými spoluvlastníkmi tejto parcely (tzv. orecha) boli v 1 N. M., S. M. Z., výmera parcely bola v podiele 2/8 k celku. Zmluvou z roku 1880 odkúpil praprastarý otec žalobcov S. A. s manželkou G. I. polovicu „orecha“ čo predstavuje 2/8 k celku. V prírode išlo o parcely, ktoré sú predmetom tejto žaloby, menovaní ich užívali, hospodárili na nich a žili v rodinnom dome sč. XX postavenom na parcele č. XX. S. M. G. A. svoj podiel 2/8 k celku darovali svojej dcére vdove G. X., rod. A. (starej matke žalobcov), čo vyplýva zo zápisu z pozemnoknižnej zápisnice č. X z bodu 24 - ide o zápis čd. 1033 z 27.3.1931 a aj keď darovacia zmluva sa nezachovala, dôkazom je verejnotárska listina o prehlásení M. A.Š. - brata G. X. o tomto darovaní a tiež výťah zo zápisnice o prejednaní pozostalosti po S. A. z 24.6.1930. Podľa zápisu z pozemnoknižnej vložky č. 6 MM. A. M. G. I. nadobudli 2/8 zo 4/8 celého panského majetku, čo je 1, teda nadobudli aj polovicu z mpč. XX. Pozemnoknižná zápisnica č. X sa neskôr zmenila na zápisnicu č. XX a v nej bol uvedený iný podiel S. M. G. A. 48/144 k celku, hoci správny mal byť podiel 72/144. V roku 1937 G. X. odpredala podiel k mpč 49 svojmu zaťovi Vincentovi Ondrejovi

a dcére Márii Ondrejovej, tá po smrti manžela sa znovu vydala a bola vedená ako S. V., V.. X.. Ide o matku žalobcov v 1. a 2.rade a S. H., ktorá zomrela X.XX.XXXX a jej dedičkami sú jej dcéry - žalobkyne v 3. a 4.rade. V žalobe ďalej uviedli, že S. V., V.. X.Š., užívala parcely CKN XX M. XX, obhospodarovala ich a žila v rodinnom dome č. 32 aj s rodinou až do roku 1946, kedy sa odťahovali do Sabinova. Naďalej však užívali tieto parcely, starali sa o rodinný dom a hospodárske budovy, z ovocného sadu brali úžitky. Neskôr stavby schátrali, preto ich rozobrali a plánovali na parcele č. 96 postaviť rekreačnú chatu. Túto parcelu užívajú žalobcovia nerušene aj v súčasnosti a za obe platili ich predchodcovia, potom oni aj dane. Až od roku 2005 začal daň z nehnuteľnosti uhrádzať žalovaný v 1. rade, ktorý bol v minulosti starostom obce, ktorého zápis ako podielového spoluvlastníka žalobcovia spochybnili. Z rozsiahleho odôvodnenia žaloby vyplýva, že žalobcovia odvodzujú vlastnícke právo ich predchodkyne nesprávnymi zápsmi výšky podielov ich právnych predchodcov v pozemnoknižnej zápisnici č. 96 a poukázali aj na princíp ochrany dobromyseľného nadobúdateľa. Naliehavosť právneho záujmu na tejto určovacej žalobe odôvodnili tým, že súčasný zápis vlastníctva v katastri nehnuteľností neodráža skutočný právny stav a preto potrebujú súdne rozhodnutie ako podklad pre dedičské konanie po Márii Robovej.

2. Na pojednávaní na základe výzvy súdu právna zástupkyňa žalobcov uviedla, že vlastnícke právo poručiteľky odôvodňuje titulom vydržania v zmysle ustanovení Stredného Občianskeho zákonníka. Titulom pre dobromyseľnosť držby poručiteľky bola kúpna zmluva z roku 1937.

3. Žalovaný v 1.rade a zástupca žalovaných v 8. až 19.rade so žalobou nesúhlasili. Žalovaný v 1.rade poprel, že by právny predchodcovia žalobcov niekedy užívali sporné parcely. Uviedol, že žalobcovia nepreukázali, aby predmetom zmluvy z roku 1880 boli parcely nazývané ako tzv. „orech“, v súčasnosti zodpovedajúce sporným parcelám. Namietal formálne nedostatky žalobného petitu, ktoré však nekonkretizoval a tiež absenciu naliehavého právneho záujmu na danej určovacej žalobe. Vzniesol tiež námietku res iudicata z dôvodu právoplatného rozsudku vo veci 7C/55/2019.

4. Zástupca neznámych vlastníkov podľa § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Zb. - Slovenský pozemkový fond vo vyjadrení k žalobe sa sústredil na výpočet ideálneho podielu právnych predchodcov žalobcov podľa jednotlivých nimi predložených listín so záverom, že nadobudli podiel k mpč XX vo výške 2/8. Poukázal na to, že žalobcovia neuviedli a nepreukázali z čoho vyplýva vlastnícky nárok samotných žalobcov k sporným parcelám a poukázal aj na rozpory v ich tvrdeniach v porovnaní so súdnym konaním 28C/223/15, v ktorom tvrdili, že nikdy neužívali parcely č. 94,95 a 97, ale len parcelu č. XX.

5. Ostatní žalovaní sa k žalobe písomne nevyjadrili. Pojednávanie sa zúčastnili len žalovaní v 2. a 4.rade, ktorí len stručne uviedli, že rozhodnutie ponechávajú na súd a že oni si žiadne vlastnícke nároky na sporné parcely nečinia.

6. Žalobcovia v replike na písomné vyjadrenia k žalobe zopakovali svoju argumentáciu v žalobe, popreli, že by v spore 28C/223/15 sa vyjadrili tak, že nikdy neužívali parcelu č. 97. Žiadali o pripojenie spisu 7C/55/2019, v ktorom sú vyhlásenia obyvateľov Renčišov o užívaní parciel a poukázali na nedôvodnosť námietky res iudicata, keďže žaloba vo veci 7C/55/2015 bola zamietnutá z dôvodu nesprávneho žalobného petitu, keďže žalovali priamo o svoje vlastníctvo a teda neprípustne obišli dedičské konanie. K vyjadreniu napokon pripojili kópie vyhlásení S. P. a M. H. o užívaní parciel a doklady o platení dane z nehnuteľností.

7. Zástupca žalovaných v 8. až 19.rade v duplike poukázal aj na skúsenosti z ROEP a prepočtu podielov, ktoré nemusia korešpondovať s údajmi v príslušných listinách o právnych úkonoch a poukázal aj na možnosť dvojitého knihovania mpč XX nielen v pozemnoknižnej zápisnici 6, ale aj 5 a preto navrhol zabezpečiť aj pozemnoknižnú vložku č. X.

8. Žalovaný v 1.rade v duplike zotrval na svojom písomnom vyjadrení a namietal aj vecnú pasívnu legitimitáciu v spore, keďže považoval za sporné, či prebehli všetky dedičské konania po niektorej zo strán, čo však bližšie nekonkretizoval.

9. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobcov v 1. až 3.rade, žalovaného v 1.rade, výpisom z LV č. XX k.ú. Renčišov, výpsmi z pozemnoknižných zápisníc č. X, X a XX k.ú. V.Š., kontraktom z 15.novembra 1880, verejnonotárskou listinou zo dňa 27.8.1929, kópiou z katastrálnej mapy, kúpnopredajnou zmluvou zo dňa 21.1.1937, kópiou z katastrálnej mapy, poľným

náčrtom zo dňa 26.2.1976, správou Okresného úradu Sabinov, katastrálny odbor zo dňa 7.7.2016, osvedčením o dedičstve D1946/99 Dnot 241/1999 zo dňa 25.5.2020, rodnými listami, úmrtnými listami, správou obce Renčišov zo dňa 23.3.2021, čestným vyhlásením S. P. zo dňa 27.8.2020 a prehlásením M. H. zo dňa 10.4.2015, potvrdením obce Renčišov o platení dane zo dňa 26.4.2017 a rozhodnutím o dani z nehnuteľností zo dňa 8.4.2019, spismi tohto súdu 28C/223/2015, 7C/55/2019, dedičskými spismi D73/93 po Anne Klimovej, 35D 1373/2014 po S. H., 35D 140/2014 po Barbore Leškovej, zomr. 4.2.1949, dedičským spisom po Jánovi Ondrejovi, zomr. 17.2.1992, D 606/92, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

10. Predmetom sporu sú parcely CKN XX - záhrada o výmere 1109m² a CKN XX - záhrada o výmere 549m², zapísané spolu s ďalšími dvoma parcelami CKN XX - zastavaná plocha o výmere 550 m² a CKN XX - záhrada o výmere 1228m² na LV č. XX k.ú. V. v podielovom spoluvlastníctve žalobcov, žalovaných v 1. a 2., 7. až 19.rade a tiež M. H., rod. Q. (č.l. 229). Dedičmi po menovej, ktorá zomrela 11.12.1992, sú žalovaní v 3. až 6.rade, čo vyplýva zo spisu tohto súdu D73/1993.

11. Z vyjadrenia Okresného úradu Sabinov, katastrálneho odboru zo dňa 7.7.2016 (č.l. 36) vyplýva, že pôvodná mpč 49 (pozemnoknižná vložka XX - LV XX) bola rozdelená v roku 1976 na parcely XX/X - 4 a pri THM v roku 1981 boli parcely prečíslované na parcely registra C č. XX - XX zapísané na LV č. XX k.ú. Renčišov.

12. Pôvodná mpč XX o výmere 1028 siah bola zapísaná spolu s ďalšími pozemkami v pozemnoknižnej vložke č. X k.ú. V., kde bol zapísaný urbársky majetok 4/8, ku ktorému patrí v 1/3 podľa pozemkovej knihy č. 5 celkom 6/8 urbárskeho majetku (č.l. 103), ale tá istá parcela mpč XX bola zapísaná aj v spomínanej pozemnoknižnej vložke č. X - 2/8 urbárskeho majetku a zhodne v oboch týchto vložkách bola mpč 49 odpísaná do pozemnoknižnej vložky 96 dňa 1.6.1912 pod č. 3000 s nezmeneným stavom.

13. Dňa 16.11.1880 bola uzavretá písomná kúpna zmluva označená ako „contract“, ktorou M., S. M. Z. N. odpredali 2/8 urbárskeho orecha v Renčišove z pozemnoknižnej vložky 6 okrem domu S. A. a manželke G., rod. I., čo bolo aj zapísané v pozemnoknižnej vložke 6 pod B 5,6.

14. V pozemnoknižnej vložke č. XX bola zapísaná už len jedna parcela - mpč XX zápisom zo dňa 1.6.1912 s tým, že vlastnícke právo bolo zapísané v pozemkových knihách 5 a 6 a bolo prepísané v nezmenenom stave zápisom pod B 7-8 pre S. A. a jeho manželku G. I. v podiele 48/144, v poznámke avšak celkom iným písmom je uvedené „(72)/144“.

15. V pozemnoknižnej vložke XX pod B22 je zo dňa 27.3.1931 zápis v prospech vdovy G. X., V. A. (starej matky žalobcov v 1. a 2.rade) podľa odovzdávajúcej listiny Okresného súdu v Sabinove D1008/28 a kúpnopredajnej zmluvy opäť na podiel 48/144. Podľa prehlásenia M. A. z 27.8.1929 u notára č. 150/1929 menovaný spolu so sestrou Barbore Leškovou sú dedičmi po S. A. spolu s ďalšími súrodencami, pričom M. A. sa vzdal svojho zákonného dedičského podielu sestre Barbore Leškovej pod podmienkou, že aj ostatní dedičia pustia svoje podiely z fondu a budínok sestre G..

16. Dňa 21.1.1937 bola v prítomnosti dvoch svedkov spísaná kúpna zmluva, ktorou G. X., V. A. predala nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej zápisnici Renčišov č. XX mpč XX pod B22 na jej meno v 48/144 so všetkými právami tak ako sama požívala alebo požívať oprávnená bola, svojmu zaťovi M. I. a dcére S. M., rod. X. a to zaťovi v 1 a dcére v 3. Táto zmluva bola zapísaná v pozemnoknižnej vložke 96 pod B23 na M. I. v podiele 36/432 a S. I., rod. X. v podiele 108/432 (teda opäť súčet je 48/144).

17. Vincent Ondrej zomrel, zrejme v roku 1943, keďže dedičské konanie po ňom sa prejednávalo pod D162/43 a podľa uznesenia súdu z 28.6.1944 na jeho podiel 12/144 bolo zapísané vlastníctvo pod B 24 v pozemnoknižnej vložke 96 na maloletú S. Q.. Išlo o jediné dieťa I. a S. Q., V. X., ktorá bola narodená X.X.XXXX, neskôr ako vydatá mala priezvisko H.. Zomrela 9.11.2014 a jej dedičkami sú len jej dcéry - žalobkyne v 3. a 4.rade, ktoré aj zdedili podiel menovanej zapísaný na LV č. XX v 168/1008 osvedčením o dedičstve 35D/1373/2014, Dnot 324/2014 z 26.5.2015.

18. S. Q., V. X., neskôr s priezviskom V. po ďalšom vydaji, ku ktorému došlo 16.5.1943, zomrela XX.X.XXXX. Dedičmi po nej boli jej deti - žalobcovia v 1. a 2.rade a už spomínaná S. H.H. z jej prvého

manželstva, čo vyplýva z osvedčenia o dedičstve D1946/99, Dnot 241/99 z 25.5.2000. Podiel poručiťky k parcelám zapísaným na LV č. XX k.ú. Renčišov vo výške 252/1008 zdedili spomínané 3 deti po 1/3.

19. Žalobcovia v žalobe tvrdili, že od nepamäti ich právni predchodcovia užívali ako vlastníci obe sporné parcely, teraz evidované pod CKN XX M. XX, bývali v rodinnom dome č. XX, ktorý bol postavený na parcele teraz pod CKN XX a užívali aj hospodárske stavby na uvedenom pozemku a v roku 1946 sa odsťahovali do Sabinova. Uvedli však, že aj naďalej tieto pozemky užívali a platili dane.

20. Podľa poľného náčrtu z roku 1976 (č.l. 31, 32) parcela CKN XX je identická s pôvodnou parcelou 49/2 a parcela CKN XX s parcelou č. 49/1. Na poľnom náčrte z roku 1976 sú však dopísaní užívatelia týchto parciel a to pri parcele č. 49//2 V., rod. X. a pri parcele č. XX/X Z. Q..

21. Žalobcovia doložili čestné vyhlásenie Mikuláša Fedora, narodeného v roku 1960 z Renčišova o tom, že parcely CKN 96 a 97 od nepamäti vlastnila rodina S. A., nazývali sa A. orech a jeho potomkovia, najmä však pani H. a ich ďalší potomkovia, ktorí parcely užívali, hospodárili na nich a mali na nej aj rodinný dom.

22. Ďalšie prehlásenie je z 10.4.2015 podpísané M. H. (narodenou v roku 1921) o tom, že parcelu č. XX v Renčišove vždy užívala výlučne S. V., rod. X..

23. Podľa potvrdenia obce Renčišov od roku 2005 platí daň z nehnuteľnosti z parcely č. XX žalovaný v 1.rade. Aj keď žalobcovia tvrdili, že platili daň z nehnuteľnosti za obe parcely, podľa rozhodnutia obce Renčišov z 8.4.2019 bola vyrubená daň z nehnuteľnosti žalobkyni v 1.rade za záhrady o výmere 1.109m², čo však presne zodpovedá výmere len parcely č. 96.

24. Dňa 18.5.2015 žalobcovia podali žalobu o určenie vlastníckeho práva, ale len k parcele CKN XX a v žalobe výslovne uviedli, že nikdy neužívali ďalšie parcely CKN XX, XX M. XX. Konanie sa vedie pod sp. zn. 28C/223/2015. V uvedenom spise sa nachádza aj potvrdenie obce Renčišov o tom, že parcelu CKN XX užívala S. V. a po jej smrti jej deti - žalobcovia v 1. a 2. rade a S. H.. Až v ďalších písomných vyjadreniach v spore 28C/223/2015 žalobkyňa v 1.rade tvrdila, že jej rodine patrila aj parcela CKN XX. Žalobcovia zmenili žalobný petit na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, avšak najprv len k parcele CKN XX a to písomným podaním zo dňa 12.4.2016 (č.l. 63) a až podaním doručeným súdu 24.8.2017 žiadali zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo ku všetkým parcelám zapísaným na LV č. XX k.ú. V., pričom parcely č. 96 a 97 žiadali prikázať do svojho vlastníctva každému po 1 a zvyšok do podielového spoluvlastníctva žalovaných. V súčasnosti je toto konanie prerušené do právoplatného ukončenia sporu vedeného pod sp. zn. 11C/14/2021 a to právoplatným uznesením č.k. 28C/223/2015-407 zo dňa 31.5.2021.

25. V roku 2019 žalobcovia podali žalobu, ktorou žiadali určiť, že sú podielovými spoluvlastníkmi parciel CKN XX M. XX a to žalobcovia v 1. a 2. rade po 1/3 a žalobkyne v 3. a 4. rade po 1/6 a to z tých istých dôvodov ako aj v tomto spore. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 7C/55/2019. Súd na prvom pojednávaní žalobu zamietol z dôvodu nesprávneho žalobného petitu, keďže určovací žaloba nemôže nahrádzať dedičské konanie a teda nemožno priamo určovať, že dedičia sú vlastníkami určitej dosiaľ neprededenej veci. Rozsudok č.k. 7C/5/2019-307 zo dňa 23.9.2020 nadobudol právoplatnosť 28.11.2020.

26. Na pojednávaní žalobcovia v 1. a 2.rade potvrdili, že vlastníctvo k sporným parcelám patrilo nielen ich matke v podiele 3, ale aj ich sestre S. H. v 1. Uvedli tiež, že na parcele CKN 96 ešte S. A. s manželkou vybudovali rodinný dom č. 32 a tiež stodolu a sýpku a na parcele CKN 97 vysadili ovocné stromy. Neskôr tieto nehnuteľnosti nadobudla babka týchto žalobcov G. X., V. A. (dcéra S. M. G. A.) na pranie jej otca, keďže bola vdovou a chorá a tieto pozemky nadobudla v roku 1931. V roku 1937 ich odpredala svojej dcére S. Q. v 3 a zaťovi I. Q. v 1. On neskôr zomrel a po ňom dedila ich jediná dcéra Milena, ktorá bola maloletá a celý majetok spravovala ich matka. Tá sa krátko po smrti prvého manžela znovu vydala za ich otca, ktorý v roku 1946 vo vojne prišiel o nohu a preto sa rodina odsťahovala do Sabinova. Dom schátral, ale na pozemky chodievali aj potom, užívali stodolu až do roku 1974, kedy poľnohospodárske pozemky začalo v Renčišove užívať JRD. Sestra Milena sa vydala v rokoch 1949 -1950 a spolu s manželom bývali v škole v Renčišove, sporné pozemky potom užívali najmä oni. Žalobcovia uviedli aj to, že aj oni brali trávu a žihľavu z týchto pozemkov každý rok pre hydinu svojej sestry Mileny a chodili oberať úrodu z ovocných stromov. Žalobkyňa v 1.rade dodala aj to, že rodičom žalovaného v 1.rade umožnili jej

rodičia po odchode do Sabinova kosíť na týchto pozemkoch, ale umožnili to aj iným susedom. Ohľadom tvrdenia v žalobe vo veci 28C/223/2015, že nikdy neužívali parcelu CKN 97 žalobkyňa uviedla, že to bolo nedopatrením a k obsahu prehlásenia M. H. ohľadom ich užívania parcely č. 96 vysvetlila, že to bolo na usmernenie ich advokátky, ktorá im tvrdila, že najprv je potrebné v súdnom spore vyriešiť parcelu č. 96 a potom č. 97.

27. Žalobkyňa v 3.rade (dcéra S. H.) poukázala aj na to, že prístup na parcelu CKN XX je len cez parcelu CKN 96 a preto je nelogické, že by boli rôzni ich vlastníci.

28. Vypočutý bol aj žalovaný v 1.rade, ktorý na pojednávaní uznal vlastnícke právo žalobcov k parcele CKN XX, tvrdil však, že on je vlastníkom parcely CKN XX, ktorú odkedy si pamätá užíval jeho otec Z. Q., po ktorom dedil on v roku 1995 a nikto jeho dedenie nespochybnil. Poukázal aj na to, že od roku 1992 platí aj daň z nehnuteľností za parcelu CKN 97, o čom sa doklady nezachovali a tie sú až od roku 2005.

29. Podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

30. Jedným z originárnych (pôvodných) spôsobov nadobudnutia vlastníctva je aj vydržanie. To je upravené v aktuálnom Občianskom zákonníku v § 134.

31. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuťnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

32. Podľa § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

33. Podľa § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

34. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

35. Inštitút vydržania bol zavedený do Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1964 až jeho novelou zákonom č. 131/1982 Zb. účinnou od 1.4.1983, avšak s viacerými obmedzeniami. Tieto obmedzenia boli odstránené až neskoršou novelou a to zákonom č. 509/1991 Zb. s účinnosťou od 1.1.1992.

36. Inštitút vydržania bol upravený aj v tzv. Strednom Občianskom zákonníku - zákone č. 141/1950 Zb., ktorý bol účinný od 1.1.1951 do 31.3.1964.

37. Podľa § 115 citovaného zákona vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo aj nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

38. Podľa § 116 ods. 1 citovaného zákona vlastnícke právo k hnuťnej veci nadobudne kto ju drží oprávnené (§ 145) a nepretržite 3 roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná.

39. Podľa § 116 ods. 2 citovaného zákona, kto nadobudne oprávnenú držbu od oprávneného držiteľa, môže si započítať vydržaciu dobu predchodcu.

40. Podľa § 145 ods. 1 citovaného zákona ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí je držiteľom oprávneným.

41. Podľa § 145 ods. 2 citovaného zákona v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

42. Žalobcovia sa domáhajú určenia, že ich právna predchodkyňa S. V. (matka a stará matka) bola ku dňu svojej smrti výlučnou vlastníčkou parciel CKN XX a 97. Zo všetkých listín, ktorými jej právní

predchodcovia nadobúdali nehnuteľnosť však vyplýva, že nenadobúdali konkrétne, reálne vyčlenené parcely ako samostatnú vec, ale predmetom týchto prevodov - počnúc od roku 1880 boli vždy ideálne podiely k mpč XX. Preto vlastníctvo týchto predchodcov nemožno posudzovať titulom kúpnych zmlúv a u S. V. konkrétne titulom kúpnej zmluvy z 21.1.1937, kde ako predmet kúpy je uvedený len ideálny podiel k celej mpč XX a preto je irelevantné pre tento spor, či tento ideálny podiel bol vypočítaný správne alebo nie. Ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva ku konkrétnym sporným parcelám zo strany Márie Robovej totiž prichádza do úvahy len vydržanie ako ďalší spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva, čo napokon potvrdila aj právna zástupkyňa žalobcov na pojednávaní. Z textu zmluvy z roku 1937 je totiž zrejmé, že aj keď predmetom prevodu bol ideálny podiel k mpč XX, zároveň sa v nej konštatuje, že nehnuteľnosti Barbora Lešková predáva tak, ako ich sama užívala, z čoho možno usúdiť, že išlo o predaj konkrétnych pozemkov a teda kupujúci mohli byť dobromyseľní v tom, že sú vlastníkami týchto konkrétnych pozemkov (nie ideálneho podielu), ktoré užívala pred nimi predávajúca. Táto kúpna zmluva teda predstavovala titul pre dobromyseľnosť ich držby. Žalobcovia však nedokázali vysvetliť prečo výlučnou vlastníčkou sporných parciel by mala byť len S. V., keďže kupujúcim podľa zmluvy z roku 1937 bol aj jej vtedajší manžel a keď každý z nich kupoval konkrétny podiel, teda išlo o kúpu pozemkov do spoluvlastníctva S. V. v podiele 3 a M. I. v podiele 1. Andrej Vincent zomrel v roku 1943, avšak po ňom príslušné nehnuteľnosti nededila jeho manželka, ale ich dcéra S., neskôr s priezviskom H.. Už z toho dôvodu nemôže obstať, že by poručiťka S. V. v čase svojej smrti (rok 1999) bola výlučnou vlastníčkou sporných parciel, nemohla byť dobromyseľná, že kúpené pozemky jej patria v celosti, keďže spoluvlastníkom bol aj jej vtedajší manžel a neskôr dedením po ňom ich dcéra Milana. Napokon aj všetci žalobcovia na pojednávaní potvrdili, že ich matka resp. stará matka bola len podielovou spoluvlastníčkou predmetných parciel v 3.

43. Ako už súd konštatoval, vydržanie vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov bolo potrebné posúdiť podľa zákona č. 141/1950 Zb. Základnými podmienkami vydržania je oprávnenosť držby a vydržacia - desaťročná lehota. Držba predpokladá vôľu držať (animus possidenti) a faktické ovládanie (corpus possessionis). Žalobcovia boli povinní preukázať, že ich právna predchodkyňa S. V. užívala ako vlastníčka obe sporné parcely nerušene minimálne 10 rokov. Žalovaný v 1.rade však popieral, že by menovaná užívala aj parcelu CKN 97, ktorú podľa neho od nepamäti užívala jeho rodina, pričom ako vyplýva aj z potvrdenia obce Renčišov od roku 2005 platí za ňu žalovaný v 1.rade aj daň z nehnuteľnosti, čím vyvrátil tvrdenie žalobcov v žalobe, že oni platia daň za obe parcely. Napokon aj z rozhodnutia o vyrubení tejto dane žalobkyni v 1.rade, ktoré sama predložila, daň neplatí za obe parcely, ale len za parcelu CKN XX, ktorej výmera presne zodpovedá vyrubu dane. Pravdivé je aj vyjadrenie Slovenského pozemkového fondu, že v predchádzajúcom spore 28C/223/15 samotní žalobcovia v žalobe prehlásili, že nikdy parcelu CKN XX neužívali. Taktiež v poľnom náčrte z roku 1976 je uvedený ako užívateľ pôvodnej parcely 49/2 (totožnej s CKN XX) V., rod. X.H. a parcely 49/1 (totožnej s CKN XX) Z. Q. (otec žalovaného v 1.rade). Napokon v prehlásení teraz už nebohej M. H. z roku 2015 sa uvádza len parcela č. 96 užívaná S. V.. Žalobcovia majú sťažnú pozíciu pri preukazovaní držby oboch sporných parciel aj z dôvodu, že v roku 1946 sa z obce odťahovali. Za týchto okolností preto nepostačuje pre prijatie záveru o držbe aj parcely CKN XX právnymi predchodcami žalobcov čestné vyhlásenie S. P. zvlášť, ak je narodený v roku 1960 a pre súd je relevantná držba pozemkov počas účinnosti Stredného Občianskeho zákonníka, teda od roku 1951 do roku 1961. Napokon aj z potvrdenia obce Renčišov, ktoré sa nachádza v spise 28C/223/2015 sa uvádza, že rodina žalobcov užívala len parcelu CKN XX. Žalobcovia si musia uvedomiť, že v práve platí zásada z rímskeho práva „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria len bdelym), teda práva patria pozorným, starostlivým, ostrážitým, tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv. Ich zanedbávaním môžu totiž stratiť aj svoje majetkové práva.

44. Pre úplnosť súd dodáva, že držba sa odvíja od kúpnej zmluvy z roku 1937 uzavretej za platnosti bývalého obyčajového práva na Slovensku, ktoré umožňovalo aj vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ale uplynutím 32 rokov a preto vydržanie muselo byť posúdené už podľa spomínaného Stredného Občianskeho zákonníka a nie uhorského obyčajového práva.

45. Žalobcovia teda nepreukázali oprávnenú držbu ich právnych predchodcov aj parcely CKN XX a nepreukázali, že by išlo o oprávnenú držbu výlučne poručiťky S. V. vo vzťahu k parcele CKN XX (z vyššie uvedených dôvodov) a preto súd ich žalobu musel zamietnuť. Z vykonaného dokazovania totiž vyplynulo, že pokiaľ ide o parcelu CKN XX titulom vydržania došlo k spoluvlastníctvu S. V. v podiele 3 a jej vtedajšieho manžela v podiele 1 a vo vzťahu k parcele CKN XX žalobcovia neunesli dôkazné bremeno o držbe tejto parcely ich právnymi predchodcami. Keďže sa však žalobcovia domáhali určenia,

že S. V. bola výlučnou vlastníčkou parcely CKN XX, súd musel túto ich žalobu zamietnuť, keďže nemohol určiť, že do dedičstva po nej patrí len podiel 3 k spomínanej parcele, keďže takýto rozsudok by bol nevykonateľný, neriešil by komplexne vlastnícky stav k parcele CKN XX. Uvedená parcela by totiž musela byť zapísaná na samostatný list vlastníctva, avšak to by nebolo možné, keďže zápisy podielov by nepredstavovali jeden celok a teda rozsudok by neriešil vlastníctvo k uvedenej parcele ako k celku. Na túto skutočnosť súd pritom upozornil strany sporu v rámci predbežného právneho posúdenia veci na pojednávaní, žalobcovia však nereagovali zmenou žalobného petitu.

46. Je potrebné si uvedomiť, že v spore o určenie vlastníckeho práva je irelevantná výška ideálnych podielov zapísaných v katastri nehnuteľnosti a to, či tento výpočet je správny, na čo sa sústredili žalobcovia. Výška ideálnych podielov má význam len v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a nie v spore o určenie vlastníckeho práva akým je aj tento. Titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva S. V. nemohla byť kúpna zmluva z roku 1937, keďže v nej nebolo zrozumiteľne a určito vymedzené, ktorá konkrétna časť parcely mpč XX sa prevádza, ako predmet prevodu bol uvedený len ideálny podiel k spomínanej parcele. Preto kupujúci podľa tejto zmluvy mohli nadobudnúť vlastnícke právo k prevádzaným pozemkom len titulom vydržania, pričom kúpna zmluva z roku 1937 bola základom pre dobromyseľnosť ich držby. Toto rozlíšenie jednotlivých spôsobov nadobudnutia vlastníckeho práva právnymi predchodcami si zjavne žalobcovia dostatočne neuvedomili. Žalobcovia, ako to už súd uviedol, neuniesli dôkazné bremeno ohľadom držby rodiny žalobcov aj vo vzťahu k parcele CKN XX.

47. K spochybňovaniu spoluvlastníckeho práva žalovaného v 1.rade zo strany žalobcov súd uvádza, že predmetom sporu nie je určenie, že žalovaný v 1.rade príslušný podiel nevlastní alebo že ho vlastní v inom rozsahu a preto súd v tomto spore sa zaoberá len tým, či žalovaný v 1.rade je skutočne, po formálnej stránke, vlastníkom podielu k parcelám z LV č. XX k.ú. V.. Ide o podiel 96/1008, ktorý nadobudol dedením D606/92, čo vyplýva z LV č. 67 a čo je aj preukázané uznesením Okresného súdu Prešov D606/92 zo dňa 19.12.1995 právoplatným 16.2.1996, ktorým žalovaný v 1.rade tento podiel v celosti zdedil po svojom otcovi Z. Q.. V čase dedenia bol na LV č. XX zapísaný ako podielový spoluvlastník Z. Q. M. Z. Q. K. a predmetom dedenia boli príslušné podiely, ktoré boli na nich zapísané. Aj keď nie je zrejmé, či išlo o totožnú osobu a teda aj v prípade, že podiel zapísaný na Z. Q. K. nemal byť predmetom spomínaného dedenia, žalovaný v 1.rade by nadobudol vlastnícke právo k uvedenému podielu aj titulom vydržania podľa už citovaných ustanovení § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v 1.rade musel byť totiž dobromyseľný, že mu tento podiel patrí od rozhodnutia súdu o prejednaní dedičstva, teda od 19.12.1995, príslušnú nehnuteľnosť užíval dobromyseľne a nerušene minimálne ako ich spoluvlastník, pričom spochybňovanie jeho spoluvlastníckeho podielu začalo zo strany žalobcov až v priebehu sporu 28C/223/2015, teda po roku 2015, teda dávno po uplynutí desaťročnej vydržacej doby, ktorá uplynula 19.12.2005.

48. Obranu žalovaného v 1.rade (okrem popretia skutkového tvrdenia o držbe) súd považuje za úplne irelevantnú. Súd sa zaoberal len námietkou res iudicata, ak by bola dôvodná, musel by totiž toto konanie zastaviť.

49. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

50. Pokiaľ súd právoplatným rozhodnutím zamietne určovaciu žalobu (o tom, či tu právo alebo právny vzťah prípadne povinnosť existuje alebo neexistuje podľa § 80 písm. c/ CSP, teraz podľa § 137 písm. c/ CSP) bez toho, aby záväzne posúdil (ne)existenciu práva alebo právneho vzťahu medzi účastníkmi, nejde o rozhodnutie, ktoré by zakladalo prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre novú určovaciu žalobu. Vyplýva to z uznesenia Najvyššieho súdu SR 7Cdo 26/2010 zo dňa 10.9.2011.

51. V tomto prípade v rozsudku 7C 55/2019 súd neriešil otázku vlastníckeho práva Márie Robovej, ale priamo žalobcov a žalobu zamietol z dôvodu, že žalobcom nesvedčil vlastnícky titul k sporným parcelám, nakoľko vlastnícke právo k veci, ktorá nebola predmetom dedičského konania po poručiteľovi je možné určiť len vo vzťahu k osobe poručiteľa. Súd teda v predchádzajúcom spore neriešil vlastníctvo Márie Robovej, navyše nejedná sa o totožnú vec, pre posúdenie ktorej je nevyhnutný aj totožný predmet konania, ktorý je vymedzený žalobným petitom, pričom je nepochybné, že žalobné petity v oboch týchto sporoch sú rozdielne a teda nejedná sa o totožné veci. Rozhodne teda námietka žalovaného v 1.rade o prekážke právoplatne rozhodnutej veci je nedôvodná.

52. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V spore boli úspešní žalovaní, pričom nárok na náhradu trov konania si uplatnil len žalovaný v 1.rade a teda vznikol mu tento nárok voči neúspešným žalobcom, keďže súd nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne. Ostatným žalovaným žiadne trovy konania nevznikli.

53. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie okrem výroku o vylúčení veci na samostatné konanie a to v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.